

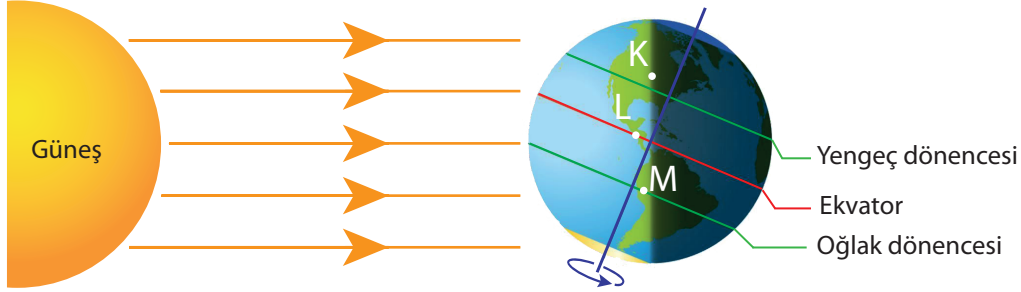
2024 - 2025 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI 8. SINIF FEN BİLİMLERİ DERSİ
1. DÖNEM 1. YAZILI CEVAP ANAHTARI (BURSA MEM SENARYO - 4)
- A -

TARİH: ...../11/2024

PUAN :

Kazanım: F.8.1.1.1. Mevsimlerin oluşumuna yönelik tahminlerde bulunur.

1. Aşağıda Dünya'nın Güneş etrafındaki dolanımı esnasında bulunduğu özel konumlardan bir tanesini gösteren bir görsel verilmiş ve Dünya üzerinde K, L ve M bölgeleri gösterilmiştir.

Görsele göre aşağıdaki soruları cevaplandırınız. (20 PUAN)

a) Verilen konumun tarihini yazınız. (3 P)	b) Verilen bölgelerde yaşanan mevsimleri yazınız. (3 P)	c) Verilen bölgelerde yaşanan gündüz sürelerini uzundan kısaya doğru sıralayınız. (4 P)
21 Aralık	K ve L Kış, M Yaz	M > L > K
d) Güneş ışıklarının öğle vakti yere düşme açılarını büyükten küçüğe doğru sıralayınız. (3 P)	e) Güneş ışıklarının öğle vakti birim yüzeye bıraktığı enerji miktarını büyükten küçüğe doğru sıralayınız. (3 P)	f) Güneş ışıklarının öğle vakti aydınlattığı alanları büyükten küçüğe doğru sıralayınız. (4 P)
M > L > K	M > L > K	K > L > M

Kazanım: F.8.1.2.1. İklim ve hava olayları arasındaki farkı açıklar.

2. Aşağıda hava olayları ve iklime ait bazı ifadeler verilmiştir. Verilen ifadeleri hava olayları ve iklim olarak sınıflandırarak harflerini ilgili kutucuğa yazınız. (8 PUAN)

- Belli bir bölgede, kısa süre içerisinde atmosfer (hava) içerisinde meydana gelen değişimlerdir.
- Hava olaylarının uzun süreli (35-40 yıllık) ortalamasıdır. Kesinlik bildirir.
- Günün belirli saatlerinde yapılan gözlem sonuçlarına göre yapılan tahminlere dayanır.
- Geniş bölgelerde uzun yıllar değişmeyen ortalama hava koşullarıdır.
- Güneşli, yağmurlu, rüzgarlı gibi ifadeler kullanılır.
- Kurak, yağışlı, sıcak, soğuk gibi ifadeler kullanılır.
- İlgilenen bilim dalı meteorolojidir.
- İlgilenen bilim dalı klimatolojidir.

Hava olayları

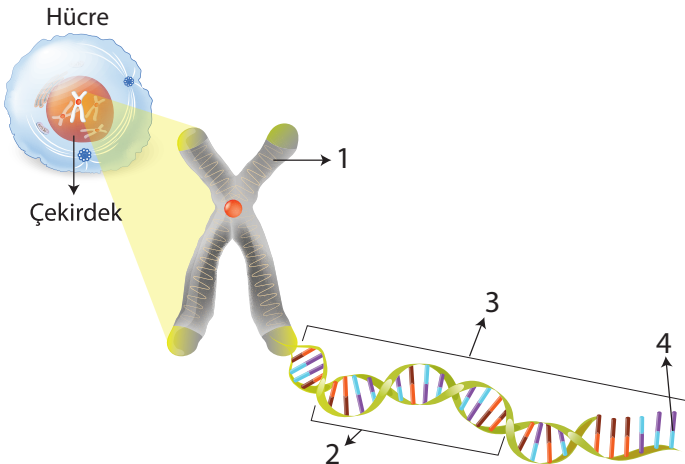
a, c, e, g

İklim

b, d, f, h

Kazanım: F.8.2.1.1. Nükleotid, gen, DNA ve kromozom kavramlarını açıklayarak bu kavramlar arasında ilişki kurar.

3. Aşağıdaki görselde kalıtsal materyale ait yapılar numaralanmıştır.

Aşağıdaki soruları cevaplandırınız. (10 PUAN)

a) Görseldeki yapıların adlarını yazınız. (4 P)

1. Kromozom 3. DNA

2. Gen 4. Nükleotid

b) DNA'nın yapı birimi kaç numaralı yapıdır? (3 P)

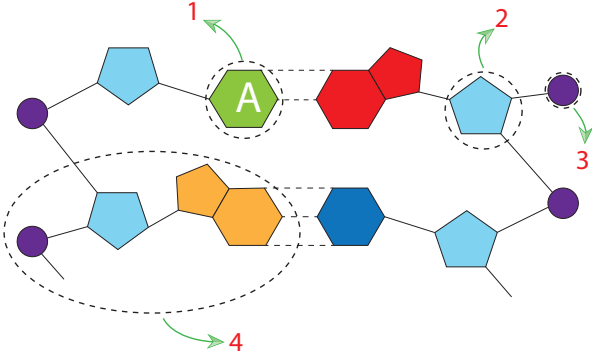
4

c) DNA'nın görev birimi kaç numaralı yapıdır? (3 P)

2

Kazanım: F.8.2.1.2. DNA'nın yapısını model üzerinde gösterir.

4. Aşağıdaki görselde yönetici molekülün (DNA) bir kısmına ait bazı yapılar numaralanmıştır.

Aşağıdaki soruları cevaplandırınız. (10 PUAN)

a) Görseldeki yapıların adlarını yazınız. (4 P)

- 1 Organik baz 3 Fosfat
2 Şeker 4 Nükleotid

b) Bütün nükleotidlerde bulunması gereken yapıların numaralarını yazınız? (3 P)

2 ve 3

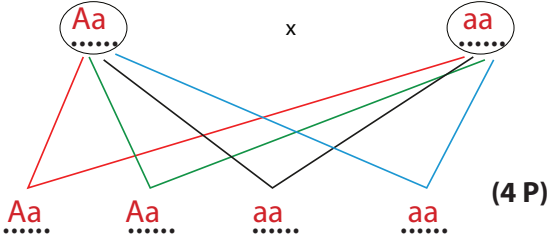
c) Bulunduğu nükleotide adını veren yapının numarasını yazınız? (3 P)

1

Kazanım: F.8.2.2.2. Tek karakter çaprazlamaları ile ilgili problemler çözerek sonuçlar hakkında yorum yapar.

5. Bezelyelerde mor çiçek rengi beyaz çiçek rengine baskındır.

Heterezigot mor çiçekli melez bezelye ile beyaz çiçekli bezelyenin çaprazlamasını yapıp, genotip ve fenotip oranlarını yazınız. (10 PUAN)

a) Genotip oranlarını yazınız? (3 P)

2/4 = %50 Aa 2/4 = %50 aa

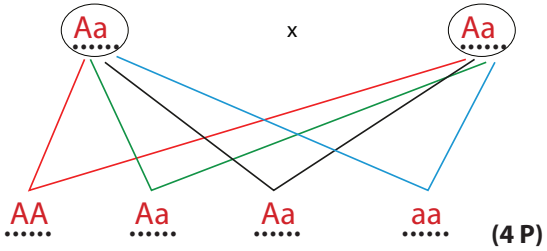
b) Fenotip oranlarını yazınız? (3 P)

%50 Mor çiçekli %50 Beyaz çiçekli

Kazanım: F.8.2.2.2. Tek karakter çaprazlamaları ile ilgili problemler çözerek sonuçlar hakkında yorum yapar.

6. Bezelyelerde sarı tohum rengi yeşil tohum rengine baskındır.

Heterezigot sarı tohumlu iki bezelyenin çaprazlamasını yapıp, genotip ve fenotip oranlarını yazınız. (10 PUAN)

a) Genotip oranlarını yazınız? (3 P)

1/4 = %25 AA 2/4 = %50 Aa 1/4 = %25 aa

b) Fenotip oranlarını yazınız? (3 P)

%75 Sarı tohumlu %25 Yeşil tohumlu

Kazanım: F.8.2.1.1. Nükleotid, gen, DNA ve kromozom kavramlarını açıklayarak bu kavramlar arasında ilişki kurar

7. Aşağıda verilen kalıtım ile ilgili kavramların tanımını yapınız? (9 PUAN)

Fenotip : Bir canlının genler ve çevresel faktörlerin etkisiyle ortaya çıkan dış görünüşüne fenotip denir.

Homozigot (Saf) döl: Bir özellik bakımından aynı iki alele sahip olan canlının genotipi saf döl (homozigot) olur.

Baskın (dominant) gen: Karakterlerin oluşumunda fenotipte etkisini her zaman gösteren alellere baskın alel (dominant alel) denir.

Kazanım: F.8.2.2.3. Akraba evliliklerinin genetik sonuçlarını tartışır.

8. Kalıtsal hastalıklar çekinik genlerle taşınır. Akraba evliliklerinde kalıtsal hastalıkların daha fazla ortaya çıkmasının sebebi nedir? (5 PUAN)

Akrabaların genetik yapıları çok benzer olduğundan akraba evliliğinde kalıtsal hastalıkların görülme ihtimali fazladır.

Kazanım: F.8.2.3.2. Örneklerden yola çıkarak modifikasyonu açıkla.

9. Aşağıda bazı canlılarda görülen değişimler verilmiştir.
- Sirke sineği larvalarından düşük sıcaklıklarda kıvrık, yüksek sıcaklıklarda düz kanatlı sirke sineği oluşması
  - Yazın güneşte uzun süre kalan insanların tenlerinin bronzlaşması
  - Arı kovanında oluşan larvaların arı sütü ile beslenmesi ile kraliçe arı, polen ile beslenmesi ile işçi arı oluşu

Canlılarda görülen bu değişimlerin örnek olduğu kavramın tanımını yapınız. (8 PUAN)

Sıcaklık, beslenme, nem, ışık vb. çevresel etkenler canlılarda genlerin yapısını değiştirmeden genin işleyişini değiştirir ve bu değişimlere modifikasyon denir.

Kazanım: F.8.2.3.2. Örneklerden yola çıkarak modifikasyonu açıkla.

10. Aşağıda ortanca bitkisine ait görseller verilmiştir. (10 PUAN)

Asidik topraklarda yetişen mavi-mor çiçekli ortanca

Bazik topraklarda yetişen pembe-beyaz çiçekli ortanca

- a) Buna göre görselde verilen bitkilerin boy uzunluklarındaki farklılığın hangi kavrama örnek olduğunu yazınız. (5 P)

Modifikasyon

- b) Bu kavramla ilgili farklı bir örnek veriniz. (5 P)

Arı larvalarının arı sütü ile beslenmesi ile kraliçe arı, polen ile beslenmesi ile işçi arı oluşması